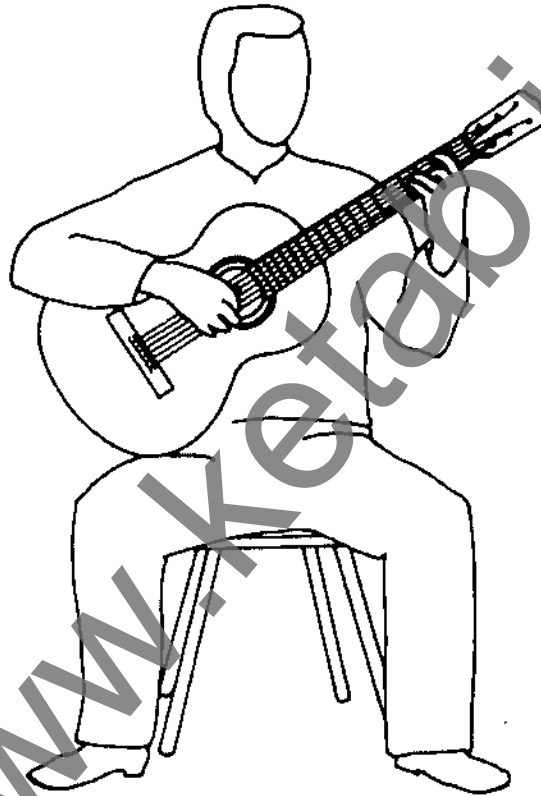

آموزش گیتار

(پاپ تا فلامنکو)

تالیف و اجرا ؛ پرویز جم

با مشارکت ؛ امیرسالار عبدالحی

سرشناسه : جم، پرویز، ۱۳۴۲ -

عنوان و نام پدیدآور : آموزش گیتار : (باب تا فلامنکو) ... /تالیف و اجرا پرویز جم : با مشارکت امیرسالار عبدالحی.

مشخصات نشر : تهران : پرویز جم، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : ۱۸۸ ص. : پارتیسیون؛ ۲۲×۲۹ س.م.

شابک : 978-964-04-8699-3

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

موضوع : گیتار -- آموزش

موضوع : گیتار - پارتیسیون

شناسه افزوده: عبدالحی، امیرسالار، ۱۳۶۴ -

رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ ۸۵۵/ج۸۵۸/MT۵۸۵

رده بندی دیویی: ۷۸۷/۸۷۰۷

شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۷۱۵۹۵

پست الکترونیکی: parvizjam@gmail.com

عنوان : آموزش گیتار (باب تا فلامنکو)

ناشر و مؤلف : پرویز جم

طرح های جلد و داخل کتاب ، نت نگاری ، قالب ، صحافی و فیلمبرداری : امیرسالار عبدالحی

اجرای قطعات : پرویز جم

تاریخ نشر : ۱۳۹۱ / نوبت چاپ : اول / تعداد : ۱۰۰۰ نسخه / چاپ : نگارین

قیمت کتاب به همراه DVD : ۱۰۰۰۰ تومان

مرکز پخش موسیقی عرفان (تللفن : ۷۷۶۳۸۹۲۲)

میدان بهارستان ، روبروی مجلس ، داخل مجتمع هنرکده ی لنی

همه ی حقوق برای مؤلف این کتاب محفوظ است

شابک : 978-964-04-8699-3 ISBN : ۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۸۶۹۹-۳

چاپ مجدد . استفاده از قسمت هایی از این کتاب در کتب یا جزوات آموزشی به هر عنوانی ، ضبط و برداشت تصویر بدون اجازه ی مؤلف این کتاب نقض قوانین بین المللی و حقوق کپی رایت می باشد و در صورت مشاهده ی هر گونه سوء استفاده با توجه به قوانین برخورد خواهد شد .

Unauthorised reproduction of any part of this publication by any means is

an infringement of copyright

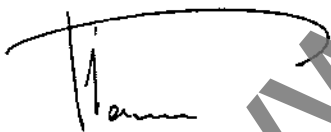
©Copyright 2012 by Parviz Jam All rights reserved

موسیقی نیروی حیات بخشی است که ؛

با طرزی اسرار آمیز خاطره های فراموش شده ی دورترین روزهای زندگی را در قلب ها بیدار می کند .

متشکرم از ؛

- همسر مهربان و خوبم ، همچنین فرزند عزیزم ، کتابی که با شکیبایی خود مرا در این راه یاری نمودند تا بتوانم این کتاب را به سرانجام برسانم .
- دوست عزیز و خوبم امیرسالار عبدالحی که با توجه به تجربیات با ارزش خویش مرا در نگارش این کتاب بسیار یاری رساند .

فهرست مطالب کتاب

۷	مقدمه از امیرسالار عبدالحمید
۹	مقدمه از مولف
۱۱	موسیقی
۱۱	صدا
۱۱	نت
۱۲	اؤکتاو در موسیقی
۱۳	خطوط حامل
۱۴	کلید در موسیقی
۱۴	سیستم نت خوانی سیفرا یا تبلهر
۱۵	ساختار گیتار
۱۶	مختصری در مورد گیتار فلامنکو
۱۷	شماره ها و حروف اختصاری برای انگشتان دست چپ و راست
۱۷	نشستن با گیتار
۱۹	تمرین ۲۴ گانه ی دست چپ
۲۱	ضربات آبرياندو و تیراندو
۲۲	تکنیک پیکادو
۲۳	زمان کشش نت ها (متریک)
۲۴	جدول نتی (نسبت نت ها به گرد)
۲۵	معرفی سیم های آزاد گیتار روی خطوط حامل و سیفرا
۲۶	پرده و نیم پرده
۲۶	معرفی نت های سیم اول و دوم
۲۷	تمرین روی دو سیم اول و دوم
۲۸	قطعه ی " سمفونی شماره ۹ بتهوون "
۲۹	قطعه ی " جینگل بل "
۳۰	معرفی نت های سیم سوم و چهارم
۳۰	تمرین روی سیم سوم و چهارم
۳۱	تمرین تقویتی پیکادو
۳۳	سکوت در موسیقی

۳۴		علائم تغییردهنده
۳۵		نقطه و کاربرد آن
۳۶		میزان ساده
۴۱		دولا خط تکرار
۴۲		قطعه ی " گارون گارون "
۴۳		ولت
۴۴		خط اتحاد
۴۴		تعریف ملودی
۴۵		قطعه ی " نوایی نوایی "
۴۶		قطعه ی " ندای دل "
۴۷		قطعه ی " الهه ی ناز "
۴۸		معرفی نت های سیم پنجم و ششم
۴۸		تمرین در مد " E " فلامنکو
۴۹		تمرین پیکادو روی شش سیم در مد " E " فلامنکو
۵۰		تکنیک پولگار
۵۱		تمرین برای ضربات پولگار
۵۲		قطعه ی " آستوریاس "
۵۴		تمرین های پیوسته ی پولگار
۵۵		طریقه ی بدست آوردن تمامی نت ها روی تمامی باره های دسته ی گیتار
۵۹		کوک کردن گیتار
۶۱		قطعه ی " ولگا "
۶۲		قطعه ی " پدرخوانده "
۶۳		قطعه ی " ریحان "
۶۴		قطعه ی " کاساچو "
۶۵		قطعه ی " گل سنگ "
۶۶		قطعه ی " ای ایران "
۶۸		میزان " ترکیبی "
۷۱		قطعه ی " دسپرادو "
۷۲		قطعه ی " گل گلدون "
۷۴		قطعه ی " بهار دلشین "
۷۵		قطعه ی " امشب شب مهتابه "
۷۷		قطعه ی " رشید خان "
۷۸		قطعه ی " آبریلیو "
۸۰		قطعه ی " مرغ سحر "
۸۲		قطعه ی " تولدت مبارک "
۸۴		قطعه ی " قد و بالا "
۸۶		هارمونی
۸۷		نحوه ی خواندن آکوردها
۸۷		نحوه ی گرفتن آکوردها
۸۹		دیکشنری آکوردها

۱۲۰	ریتیم
۱۲۱	ضربه ی رو به پایین با انگشت ا
۱۲۱	تمرین برای ضربه ی رو به پایین با انگشت ا
۱۲۲	ضربه ی رو به بالا با انگشت ا
۱۲۲	تمرین برای ضربه ی رو به بالا با انگشت ا
۱۲۳	تمرین تلفیقی برای ضربات رو به پایین و بالا با انگشت ا
۱۲۳	تعویض آکوردها
۱۲۴	ضربات رو به پایین و بالا با انگشت p
۱۲۴	تمرین برای ضربات رو به پایین با انگشت p
۱۲۵	روش ریتیم خوانی جدید و ساده
۱۲۷	تکنیک آبا گادو
۱۲۸	الگوهای ریتمیک در مترهای گوناگون
۱۳۱	JAM SESSION
۱۳۶	دونوازی گیتار
۱۳۸	دونوازی ریتیم و ملودی برای قطعه ی " ندای دال "
۱۴۰	سلفژ
۱۴۱	نحوه ی تعویض آکوردها همراه با ریتیم در ملودی و آواز
۱۴۲	سلفژ، ملودی و ریتیم برای قطعه ی " بهار دلشیر "
۱۴۴	تکنیک آریژ
۱۴۷	تمرین های آریژی گوناگون
۱۴۸	قطعه ی آریژی " جمعه ی سباه "
۱۵۰	تکنیک راسگودا
۱۵۴	تمرین های پیشرفته برای تکنیک راسگودا
۱۵۵	تکنیک بولگار - اشاره
۱۵۶	تکنیک گلب
۱۵۷	تکنیک لگاتو
۱۵۹	تمرین هایی برای تکنیک لگاتو
۱۶۱	قطعه ی " سولنا " (سطح اول) (امیرسالار عبدالحی)
۱۶۲	قطعه ی " سولنا " (سطح اول) (امیرسالار عبدالحی)
۱۶۵	قطعه ی " زامبرا " (سطح اول) (امیرسالار عبدالحی)
۱۶۸	قطعه ی " فارو کا " (سطح اول) (امیرسالار عبدالحی)
۱۷۰	قطعه ی " روما " (سطح اول) (پرویز جم)
۱۷۲	باره
۱۷۴	روش بدست آوردن آکوردهای باره دار بواسطه ی آکوردهای بدون باره (حساب از سیم ها)
۱۸۱	سوالات مرسوم در ارتباط آموزش و نوازندگی ساز گیتار و نوازندگی آن
۱۸۵	سخن آخر
۱۸۶	فهرست کتب مرجع و مکمل برای این کتاب
۱۸۷	یادداشت
۱۸۸	نماس با مولف

شاید هنر سیال امروز، همواره این ذهنیت را ایجاد کند که جایگاه آن تنها بازیچه است در دست آمال و افکار عموم مردم و دیگر از تعامل نظریه پردازان و اندیشمندان فلسفه و عالمان عصر دور مانده است. امروزه حتی در موسیقی مدرن بسیاری از انتقادات معطوف به آثاری است که بیش از نگاهی فلسفی و عالمانه تحت تاثیر عموم مردم و بخصوص مردمی با افکار ممتازانه تر قرار دارد (بیشتر آنانی که در جوامع اروپایی و آمریکایی و حتی جهان سوم می بینید و درک موسیقایی آنان از عوام بیشتر و از متخصصین موسیقی کمتر است یعنی در حد فاصل این دو، همانند یک طبقه می متوسط). با احترام برای بسیاری از موسیقیدانان مدرن بواقع بسیاری از این آهنگسازان تحت تاثیر همان طبقه می فوق الذکر هستند.

اما در موسیقی فلامنکو همه چیز متفاوت است و دیدگاههای موسیقیدانان این سبک مجزا است و از کنار بسیاری از بزرگان موسیقی مدرن فلامنکو نمی توان به سادگی گذشت، موسیقی آن ها از جنس دیگری است و بسیار قابل احترام، متودهای آموزشی، تنظیم قطعات، آموزش ها و بسیاری مسائل دیگر اصالت خود را حفظ کرده اند.

می توان اذعان کرد که موسیقی فلامنکو نیز تحت تاثیر مدرنیسم و پسا مدرنیسم اروپا و آمریکا بوده است همچون کل هنر و این موضوع غیر قابل انکار است اما امروزه احساس می شود بسیاری هنرها در حال رجعت کلی به گذشته می هنری خود هستند. سبک های آوانگارد و پیشرو در هنر امروز در حال بازنگری گذشته می باشند و برخی نیز در خلاف این جهت همچنان سعی در پافشاری در ادامه مسیر خود دارند، اما کار سخت تر شده است و شنوندگان و منتقدان فعالیت های موسیقایی سختگیرتر و دیگر تن به هر نوآوری نمی دهند، اگر کستراسیون جدیدی با قطعاتی از قبل هم پاسخگوی خواص نیست و زودگذر به نظر می رسد، از طرفی موسیقی با داینامترهای ملل گوناگون هم مشکل به نظر می رسد و این ها همه سبب یک رجعت به دوران گذشته می گردد شاید در مورد فلامنکو نیز آینده ای عجیبی پیش رو باشد، در موسیقی مدرن، تلفیق موسیقی ملل نیز کاری پر مشقت می باشد و بطور قطع نمی توان گفت که آیا مورد توجه قرار خواهد گرفت یا خیر!

با توجه به شرایط کنونی امر آموزش و تحصیل انواع موسیقی ملل و یا موسیقی مورد نظر دانش آموز بسیار مهم می نماید و نباید به سادگی از کنار آن گذشت. اکنون همه چیز متفاوت است و دیگر با اصول و نگرش های کهنه نمی توان راه به جایی برد و موارد فوق الذکر باعث می شود که همه می موسیقیدانان در هر نقطه می جهان در هر لحظه در چالش تکرار و عدم توجه قرار گیرند لذا پایه ریزی ها و زیرساخت های فکری و اجرایی صحیح و اصولی برای نسل های بعدی عامل مهمی است که مسائل بسیاری را برای یک جامعه با خط فکری مشخص رقم می زند و تصمیم های نادرست و پافشاری بر آن ها در شرایط کنونی که همه می ملل با تمام سرعت در حال دگرگونی فکری هستند ضربه می مهلک و جبران ناپذیری به بدنه می موسیقی یک قوم می زند در نتیجه روش های آموزشی، نگرش های فکری، ایجاد خلاقیت، فعالیت های اصولی، هدفمند و ... بسیار مهم می باشند.

سال ها بود که در حال تحقیق و بررسی انواع روش های ساده و کارا برای آموزش ساز گیتار بودم و امید داشتم بتوانم روزی کتابی به چاپ برسانم که در آن هنرآموزانی که به تازگی ساز گیتار را انتخاب کرده اند مورد تمرکز و آموزش باشند و حتی من در کتب خودم (تئوری موسیقی فلامنکو)

؛ (تمرین های تکنیکی گیتار فلامنکو (جلد اول)) و (تمرین های تکنیکی گیتار فلامنکو (جلد دوم)) (تالیفات اخیر من) نیز به جهت بررسی عمیق موسیقی فلامنکو این شانس را نداشتیم تا بتوانم تمامی توجه را به هنرآموزان مبتدی معطوف دارم و بواقع که این دسته پر طرفدارترین قشر ساز گیتار هستند و از جهتی این دست از دوستان گیتار به دلایلی که خارج از بحث است بسیار نیز در چالش قرار دارند .

بسیار خوشحال هستم که پس از مدت ها پرویز جم را ملاقات کردم و انگار او نیز این اندیشه را در سر پرورانده بود که باید با برنامه ای دقیق نوازآموزان را مورد توجه قرار داد و از این جهت بابی شد تا بتوانیم در کنار هم با کمک یکدیگر دست در دست ، این کتاب را که به آموزش ساز گیتار از ابتدای پردازد برای علاقمندان به این ساز با همکاری و استفاده از تجارب یکدیگر آماده سازی کنیم .

من نیز قطعاتی ساده را برای این کتاب تدوین و تقدیم دوست خویم پرویز جم کرده ام که بتوانند به خوبی حس و فضای فلامنکو را به هنرآموزان مبتدی انتقال دهند و آن ها به سمت موسیقی غنی فلامنکو سوق داده شوند . همچنین در مورد تکنیک ها و مباحث مربوط به موسیقی فلامنکو مطالب جدیدی را مطالعه می کنید که با نگرش های خاص به بررسی تکنیک های اجرای موسیقی فلامنکو می پردازند .

پرویز جم نوازنده و معلمی دلسوز است که اکنون پس از سال ها بررسی و تحقیق به صرافت تهیه ی کتاب پیش رو افتاد . سال ها پیش به خاطر دارم که او از همان دور زمان ، در حال آماده کردن کتابی بود که در آن با زبانی بسیار ساده و روان بتوان ساز گیتار را آموزش داد .

در این روش آموزش با نگرشی نو و با دقت زیاد به آموزش پایه ای ساز گیتار پرداخت شده است . هنرآموز به سهولت در مسیری منطقی و رو به رشد قرار داده می شود و در میان این آموزش های هدفمند تکنیک ها و اصول نوازندگی گیتار فلامنکو را نیز می آموزد . پایه های آموزشی این کتاب همه برقرم های تکنیکی گیتار فلامنکو بنیاد نهاده شده اند و صد البته نگرش های کلاسیک نیز به اختصار بررسی شده اند .

از دیندگاه من این کتاب از آنجا که با زبانی بسیار ساده به آموزش اصولی می پردازد و در نهایت به روش نوازندگی گیتار فلامنکو ختم می شود ، گزینه ی مناسبی برای آینده هنرآموزانی خواهد بود که به تازگی نوازندگی ساز گیتار را آغاز کرده و قصد بر ادامه نوازندگی در سبک های مختلف نوازندگی ، بخصوص نوازندگی گیتار فلامنکو را دارند .

این کتاب را همچنین برای مدرسینی که تاکنون بدلالی چون ؛

- وجود اندک مندهای آموزشی پایه ای مناسب

- بیان سخت مطالب آموزشی و هدفمند نبودنشان

- عدم توجه به تداخل تکنیک های نوازندگی در نت نگاری های آموزشی

مناسب دانسته و توصیه می کنم .

مقدمه از مولف

موسیقی عاملی برای آرامش، احساس و نگاه نو به زندگی است و انسان را از سستی ها، پلیدی ها و هیاهوی دنیای پر غوغای امروز دور نگاه میدارد. در نغمه های زیبا چگونه رازی نهفته است که این چنین، انسان امروزی را در دقایقی کوتاه دگرگون ساخته و تا ورایی نامعلوم می کشاند که وصف زیبایی آن در کلام نمی گنجد.

روش های آموزشی در سال های اخیر بسیار دگرگون شده اند. شما این تفاوت های آشکار در امور آموزشی را در تمامی مقاطع تحصیلی در هر رشته ای مشاهده کنید به طور مثال در امر آموزش یک زبان غریبه نحوه ی تحصیل نسبت به سال های قبل بسیار دگرگون شده و در حین این دگرگونی ها تحولات بسیار شایسته در آن زمینه نیز ایجاد شده است.

سال هاست که روش های آموزشی مربوط به ساز گیتار دست نخورده باقی مانده است. مدرسین به ندرت در حیطه ی خلاقیت وارد شده و با دلهره روش آموزشی را دستکاری می کنند و این چنین عواملی باعث پراکندگی های بسیاری در امر آموزشی-پژوهشی ساز گیتار شده است و با توجه به اینکه ساز گیتار به طور کامل در جامعه ی موسیقی ایرانی معرفی شده است اما هنوز متدهای آموزشی مناسب که مورد توجه مدرسین قرار گیرد وجود ندارد و لذا آن ها همیشه از کاستی های موجود گله دارند.

مشاهده و بررسی اینگونه عوامل در طی سالیان دراز و تجربیاتی که از آموزش و تحصیل موسیقی بدست آوردم عاملی شد که بر آن شوم تا با کمک دوست خوبم امیرسالار عبدالحی کتابی را تالیف کنم تا عامل حرکتی نو باشد. اگر هنرآموزان و مدرسین عزیز به گوشه و کنار این کتاب مراجعه کنند مشاهده خواهند کرد که بمانند یک بنای ساختمانی با تمامی جزئیات هنری، تکه به تکه این کتاب آماده سازی شده و نکاتی بسیار مهم و کارا در امر آموزش را در نظر داشته که شاید تا کنون در هیچ کتابی به آن ها پرداخت نشده است و کاستی ها را تا حد امکان کاهش داده.

این کتاب بادقت زیاد به آموزش اصولی و علمی ساز گیتار از ابتدا می پردازد و امید دارد که بتواند هنرآموزان را در مسیری مشخص و رو به رشد قرار دهد. در حین مطالعه ی کتاب، بسیاری از نکات جدید را مشاهده خواهید کرد که با شفافیت زیاد مسائل را مورد بررسی قرار داده و مسائل مبهم را رفع می کند.

مباحث ساختاری، تنوریک، تکنیک های نوازندگی گیتار به گونه ای در این کتاب چیده شده اند که آموزش تنوریک و عملی به صورتی کاربردی با حفظ ترتیب درست در کنار یکدیگر قرار بگیرند تا هنرآموز از سردرگمی در امان باشد.

در کنار موارد فوق، مباحثی چون مترشناسی، سلفژ، دوازده گیتار، تکنیک های نوازندگی گیتار فلامنکو و مسائل تنوریک نیز بادقت بررسی شده است و قطعات و تمرین های کتاب نیز در قالب حامل و تبلچر آورده شده اند و حتی در برخی قطعات برای سهولت و درک بهتر، از خط ریتم نیز در کنار ملودی، سلفژ، نمودار آکوردهای استفاده شده است.

شکل ها در کتاب بسیار رسا و مشخص ، روی موضوع مربوط تمرکز دارند که به نوبه ی خود در تفهیم مسائل بسیار اثرگذار هستند . در کتاب دیکشنری جدید آکوردهی و بخش JAM SESSION (که روی الگوهای ریتمیک متفاوت ، نمودارهای آکوردهی انواع سبک ها را ترسیم می کند) قرار گرفته است .

نکته ای که شاید در مورد این کتاب بسیار به چشم آید این است که قطعات این کتاب با نگرشی نو نت نگاری شده اند . در نظر داشته باشید که اینگونه قطعات برای نوآموزان ایرانی بسیار جذاب و نام آشنا می باشد و حتما در امر آموزش موثرتر از قطعاتی غریب خواهند بود و مطمئن هستم که بسیاری از اساتید مجرب در روش آموزشی خود از ابتدا ، چنین قطعاتی را استفاده می کنند زیرا باید توجه داشته باشید که امروزه عواملی چون :

- به نمایش گذاشتن سطح اجرایی در میان اقوام و دوستان

- مورد تشویق قرار گرفتن

- زود به نتیجه رسیدن در ساز مورد نظر

برای هنرآموزان مبتدی بسیار مهم است و بهتر بگویم که شاید یکی از تعیین کننده ترین عوامل برای ادامه ی مسیر آن ها باشد لذا در این کتاب از قطعاتی استفاده شده که اقوام ایرانی با آن ها بیشتر آشنا هستند و برای مثال اگر هنرآموز در منزل در حین تمرین این قطعات را اجرا کند بیشتر مورد تشویق قرار گرفته و انرژی مثبت می گیرند ، در اینجا ملوس نقش بسیار مهمی را ایفا می کند زیرا به سادگی می تواند تکنیک های مورد نظر (مثلا تکنیک های نوازندگی گیتار فلامنکو) را روی دست نوآموز سوار کند . این روش را من سال هاست که در آموزش هنرجویان خود استفاده کرده و بسیار نتیجه بخش بوده است و ملوس پس از ملتی می تواند به سرعت هنرآموز را به سمت سبک مورد نظر (در اینجا فلامنکو) سوق دهد .

